

NOTĂ EXPLICATIVĂ

la elaborarea bugetului comunei Grătiești pe anul 2024

Estimările bugetului comunei Grătiești pe anul 2024 au fost elaborate în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală”, Legii nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, „Particularităților privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor locale pentru anul 2024 și a estimărilor pe anii 2025-2026”.

La estimarea bugetului pe anul 2024, s-a ținut cont de indicii macroeconomici pe anul viitor și de următoarele particularități specifice:

La partea de venituri particularitățile specifice de ordin fiscal sunt:

La impozitul pe venitul persoanelor fizice

Conform proiectului de Lege „Cu privire la modificarea unor acte normative” (măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2024), se prevede menținerea mărimii cotei unice la impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 12%, stabilită prin Legea nr. 178/2018 cu privire la modificarea unor acte legislative. De asemenea, conform prevederilor legii prenotate, se vor menține la nivelul anului 2023 scutirile anuale personale în sumă de 27 000,0 lei (pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000,0 lei anual), mărimea scutirii anuale pentru persoanele întreținute de 7 500,0 lei, mărimea scutirii anuale personale majore (art. 33 (2) din Codul fiscal) se va menține la nivelul anului 2023 – 30 000,0 lei.

Calculul impozitului din salariu s-a efectuat, ținându-se cont de aplicarea ritmului de creștere a salariului nominal mediu lunar aplicat pe Republica Moldova, prevăzut de indicatorii macroeconomici, către salariul nominal mediu lunar per unitate administrativ-economică, având la bază prognoza principalilor indicatori macroeconomici pe republică pentru anul 2023 (elaborată de Ministerul Economiei și Infrastructurii), datele Direcției generale pentru statistică privind câștigul salarial din anul 2022, semestrul I al anului 2023, fondul de remunerare a muncii și numărul salariaților din comuna Grătiești pe anul 2022.

La impozitele pe proprietate

La estimarea impozitelor pe bunurile imobiliare, s-a ținut cont de prevederile Titlului VI al Codului fiscal, Legii nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul Fiscal, datele evidenței fiscale, datele Cadastrului funciar al UAT, precum și datele Direcției de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei comunei Grătiești.

Conform politicii fiscale pentru anul 2023, se prevede menținerea mărimii cotei pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri) de 0,07 la sută, (de menționat că această cotă nu a fost modificată în ultimii cinci ani), precum și a cotei pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă în mărime de 0,3 la sută.

Baza impozabilă a bunurilor imobiliare evaluate este valoarea estimată de către organele cadastrale. Pentru bunurile imobiliare neevaluate conform prevederilor Legii nr. 1056/2000 – baza impozabilă este valoarea contabilă a bunului.

Calculul impozitelor pe bunurile imobiliare a fost efectuat, avându-se în vedere baza impozabilă (indicii obținuți de la Direcția generală administrare fiscală municipiul Chișinău și Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei comunei Grătiești), cu aplicarea cotelor de impozitare, prezentate în anexei nr. 5 la prezentul proiect.

La taxele locale

La estimarea cuantumului taxelor locale, au fost luate în considerare cotele taxelor propuse spre aprobare Consiliului Comunal prin proiectul de decizie cu privire la punerea în aplicare a taxelor locale pentru anul 2023.

Se prevede aplicarea Taxei pentru amenajarea teritoriului la nivel de 160 lei.

În anul 2023 se menține taxa pentru comercializarea băuturilor alcoolice și produselor din tutun în mărime de 50 la sută la taxa de amplasare a obiectului de comerț.

Alte Venituri

Calculule conform tipurilor de impozite și taxe au fost efectuate, ținându-se cont de baza impozabilă (obiectivele impunerii) și mărimea cotelor stabilite de legislație pentru fiecare impozit și taxă.

Veniturile generale ale bugetului comunei pentru anul 2024 se estimează în sumă 27338,9 mii lei, inclusiv:

- venituri proprii – 11406,5 mii lei (ponderea de 41,73 %);
- încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 600,0 mii lei (ponderea de 2,19 %);
- transferuri de la bugetul de stat – 15332,4 mii lei (ponderea de 56,08 %).

- *estimările taxelor locale* au fost efectuate, avându-se în vedere obiectivele impozabile și mărimea cotelor de impozitare stabilite în conformitate cu prevederile Titlului VII al Codului Fiscal pentru anul 2023 și prevederile proiectului de decizie a Consiliului Comunal Grătiești „Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a taxelor locale pentru anul 2023”. Suma taxelor locale constituie în total 885,0 mii lei.

-Veniturile bugetului în anul 2024 din contul *transferurilor de la bugetul de stat* constituie 15332,4 mii lei față de 15028,3 mii lei, aprobate în bugetul pe anul 2023, cu o majorare de 304,1 mii lei, inclusiv:

- transferuri curente primite cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetul comunal pentru învățământul preșcolar, special - în sumă de 12048,0 mii lei;
- transferuri curente primite cu destinație specială între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul II – în sumă de 1334,0 mii lei;
- transferuri primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru infrastructura drumurilor – în sumă de 1950,4 mii lei;

Cheltuieli

Cheltuielile bugetului comunei Grătiești pe anul 2024 se estimează în sumă totală de 27338,9 mii lei, în raport cu bugetul aprobat pe anul 2023 cu o descreștere de 405,4 mii lei sau cu 1,5 la sută.

La *grupa principală 01 „Servicii de stat cu destinație generală”* se propune alocarea sumei de 3900,0 mii lei, ceea ce constituie ponderea de 14,3 la sută din totalul cheltuielilor bugetului comunal.

Acestea includ cheltuielile de întreținere a aparatului Primăriei comunei Grătiești (20 unități de personal).

La *grupa principală 04 „Servicii în domeniul economiei”* se propune alocarea sumei de 1950,4 mii lei, inclusiv pentru:

menținerea și reparația drumurilor la care se propune alocarea sumei de 1950,4 mii lei, inclusiv din contul transferurilor de la bugetul de stat 1950,4 mii lei.

La **grupa principală 06 „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale- cheltuielile ce țin de amenajarea teritoriului”** se propune alocarea sumei de 5008,1 mii lei .

La această grupă principală sunt atribuite alocațiile ce țin de:

- salubritatea teritoriului, reparații curente ale străzilor .

Aceste cheltuieli dețin ponderea de 18,3 la sută din totalul cheltuielilor.

Din contul transferurilor de la bugetul de stat – 1950,4 mii lei, parțial din contul alocațiilor la amenajarea teritoriului, din soldul disponibil la situația din 01.01.2024 se preconizează reparația capitală a străzilor în anul 2024.

La **grupa principală 08 „Cultura, sport, tineret, culte și odihnă”** sunt propuse alocații în sumă totală de 1205,0 mii lei.

Pentru activitățile sportive se propune suma de 180,0 mii lei, ce include activitățile organizate de către Primărie.

Pentru măsurile de tineret se propune suma de 250,0 mii lei, ce include activitățile organizate de către Primăriei.

Cheltuielile propuse la această grupă dețin ponderea de 1,0 la sută din totalul cheltuielilor.

La **Grupa principală 09 „Învățământul”** se propune alocarea sumei de 14552,1 mii lei cu o creștere cu 1,0 la sută față de indicii aprobați pe anul 2023 sau cu 267,2 mii lei, majorare special legată de implementarea prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Aceste cheltuieli sunt asigurate din contul transferurilor de la bugetul de stat în sumă de 12048,0 mii lei, din contul veniturilor colectate de instituțiile de învățământ 600,0 mii lei și din contul veniturilor proprii se propune alocare sumei de 1904,1 mii lei.

Ponderea majoră în totalul cheltuielilor bugetului comunal propuse o dețin **cheltuielile din învățământ** – 53,22 la sută

La **grupa principală 10 „ Protecția socială”** sunt prognozate cheltuieli în sumă de 333,3 mii lei pentru salarizarea a 2,5 unități de asistenți sociali.

Aceste cheltuieli dețin ponderea de 1,2 la sută din totalul cheltuielilor.

Alte cheltuieli dețin ponderea de 1,5 la sută din totalul cheltuielilor bugetului comunei Grătiești și constituie suma de 400,0 mii lei, dintre care:

- fondul de rezervă 400, mii lei, care se utilizează la acordarea ajutoarelor materiale unice locuitorilor comunei prin deciziile Consiliului comunal.

Contabil-șef

Ana Balan